פרשת שבוע עפ"י השפת אמת

פרשת מצורע

[תרל"ב]

במדרש[1] מצורע מוציא רע כו'. כי מה שנתן ה' יתברך יצר הרע גם כן לאדם כמו שהוא בכלל אינו מתנגד לעבודת ה' יתברך כמו שאמרו[2] בשני יצריך כו'. רק המוציאו מן הכלל. ואפשר שהשני צפרים חיות טהורות[3] רומזים על ב' יצרים שכמו שנתנם ה' יתברך הם טהורות כמו שאומרים[4] נשמה שנתת בי טהורה כו'. אם כן יש די טהרה תוך האדם ורק שלא יוציא שום דבר משורשו כנ"ל:

[תרל"ה]

במדרש[1] זאת תהיה תורת המצורע (ויקרא יד, ב). הדא הוא דכתיב (תהלים ג, ט) ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי כו'. דמה שכתוב בכל מקום תורת המצורע (ויקרא יד, ב) תורת הזב (שם טו, לב) כו' הוא משום שכל התקונים וכל המעשים נעשה הכל בכח התורה. וכפי מה שמתקן מעשיו זוכה להתקרב אל התורה. וזה תיקונו דכולא באורייתא איתכלילו[2]. וכל דבר יש לו שורש בתורה. ומכל שכן נפש הישראלי.

[1] "ד"א 'זאת תהיה תורת המצורע' הה"ד 'ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פיך'... א"ר לוי מצינו בתורה בנביאים ובכתובים שאין הקב"ה חפץ בקילוסו של אדם רשע... בכתובים מנין שנאמר 'ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי'... לפיכך משה מוהיר את ישראל ואומר להם 'זאת תהיה תורת המצורע' המוציא שם רע" (ויק"ר טז, ד).

[תרמ"ז]

בענין הנגעים וההסגר. דכתיב (ויקרא טו, לא) והזרתם את בני ישראל מטומאתם כו'. אין נזיר אלא פרישה כו'[1]. פירוש שיהיה בכח איש ישראל לפרוש עיקר נקודת לבבו בזמן הטומאה וכמו שכתוב (שם) ולא כו' בטמאם כו' משכני כו' כי בכל איש ישראל יש נקודה קדושה. ואמו"ז ז"ל[5] ביאר הפסוק (יחזקאל מו, א) ששת ימי המעשה יהיה סגור שבני ישראל שנקראין גן נעול" הוא ששומרין הנקודה פנימיות הנ"ל שלא להתערב בחשק עולם הזה. ע"ש בפרשת ראה. והוא כמו שכתוב בזוהר הקדוש פרשה זו[7] ביום טובה היה בטוב (קהלת ז, יד). דכשיש עונג בעיר צריכין להסתיר כו' ע"ש. ומזה הטעם עצמו בימי המעשה נסגר שער הפנימיות משום דשלטא ביה סטרא אחרא ותערובת טוב ורע. רק בשבת דכל סטרא אחרא מתעברת וערקת[8]. לכן מתגלה בו הארה הפנימיות. וביום טובה היה בטוב הוא באמת בשבת קודש שנקראת טוב כמו שכתוב (תהלים צב, ב) טוב להודות. והוא רמז לענתן של תלמידי חכמים משבת לשבת[9]. וזה עצמו היה ההסגר. והסגירו הכהן (ויקרא יג, ה; שם כא; שם כו). שהוא חסד ה' יתברך מה שלפעמים נסגר לבו של אדם שיש זמנים שצריך להיות נסגר הפנימיות כמו שכתוב יהיה סגור. וכל עובד ה' צריך להיות לו ב' בחינות הנ"ל. והכל בכח התורה שעוזרת לפתוח הלב ולהרחיב התפשטות הקדושה בעת הראוי וזה עשה רצונך כרצונו כו'[10]. ובזמן דשריא סטרא אחרא צריכין לנעול הפנימיות. וזה בטל רצונך[10] וכשעוסק במילין דעלמא ישמור נקודה פנימיות שלא להתערב בו הבלי עולם וזה והזרתם כנ"ל:

[תרל"ה] המשך

וכל זמן שיש בו פגם וקילקול אינו יכול להתדבק בשורשו. וזהו שכתוב מה לך לספר כו'. ואיתא[3] כי צרעת בא מלשון הרע מוציא רע. פירוש דיש ללמוד תיקון הנפש מהגוף. ונודע דעיקר חיות האדם בלב וריאה והדם שנמצא בלב מתפשט בכל האברים וחוזר ללב. וזה קיום האדם דמו בנפשו כו' (שם יז, יד). והריאה להוציא אויר ולהכניס אויר. וכמו כן בנפש האדם עיקר כוחן של ישראל בפה[4]. והוא להוציא מפנימיות האדם דיבורים בתורה כמאמר[5] חיים הם למוציאיהם בפה. ואיתא[6] דברים היוצאין מן הלב נכנסין אל הלב. פירוש שכל דיבור בתורה שמוציא האדם כראוי בכל לבו נכנסין הם ללבו ומוצא בהם טעם חדש והוא ממש כדמיון הילוך הדם מהלב לכל האברים וחזרתו ללב. והוא על פי הפסוק (קהלת א, ז) כל הנחלים הולכים כו' מקום שהנחלים הולכים כו' שבים כו'. וכמו כן להיפוך מוציא רע הוא שיש גם בן יצר הרע בלב אדם בשמאלו כמו שכתוב (שם י, ב) לב כסיל לשמאלו כו'. וכשמוציא הבל שמאלי לחוץ מכניס בו רוח שטות כנ"ל. ולשון ופה האדם הם המחברין הבל ורוח לנפש האדם. וזהו שכתוב (משלי יח, כא) מות וחיים ביד לשון כדאיתא במדרש[7]. ועוד

[5] "אמר ליה שמואל לרב יהודה: שינגא, פתח פומיך קרי, פתח פומיך תני, כי היכי דתתקיים ביך ותוריך חיי. שנאמר 'כי חיים הם למצאיהם ולכל בשרו מרפא', אל תקרי למצאיהם אלא למוציאיהם בפה" (עירובין נד ע"א).

[תרמ"ו]

במדרש[1] ולרשע אמר כו' (תהלים נ, טז) שאין הקב"ה חפץ בקילוסן של רשעים כו'. דהנה עיקר בריאת האדם להעיד על הבורא יתברך. וזה כח הדיבור דכתיב (בראשית ב, ז) לנפש חיה מתרגמינן[2] לרוח ממללא. ונבחרו בני ישראל שהם עיקר האדם כדאיתא[3] אתם קרוין אדם עם זו יצרתי כו' תהלתי יספרו (ישעיה מג, כא). אך שצריכין מקודם לתקן עצמנו להיות כלים להוציא דבר אמת מפה. וזה עיקר הצרעת שנקראת[4] סגירו שאין יכולים לפתוח הפה כראוי בתורה ותפילה. וכן כתיב (תהלים קמב, ח) הוציאה ממסגר נפשי להודות כו' לכן כתיב (ויקרא יד, ב) זאת תהיה תורת המצורע שעיקר הטהרה כדי להיות כלי מוכן לתורה. אך גם זה אמת שעל ידי התורה יכולין לתקן עצמינו גם כן. הגם שאין עוסקין כראוי. אם הכוונה לשם שמים כדאיתא[5] המאור שבה מחזירן למוטב. וזה גם כן פירוש תהיה תורת המצורע ביום טהרתו (שם). וכתיב (ישעיה נז, יט) בורא ניב שפתים כו' שכשהקב"ה מרחם על האדם ופותח פיו בתורה נתרפא ומתקרב. ועל דרך הרמז יש לומר בפירוש והובא אל הכהן (ויקרא יד, ב) דקשה הא כתיב (שם ג) ויצא הכהן כו'. רק שקאי על תורת המצורע שזה הניצוץ מדברי תורה שבכוחו מתרפא המצורע הארה זו באה אל הכהן. ואז הכהן זוכר בהמצורע והולך אליו לחוץ לראות את נגעו. וכל צרעת וסגירו על ידי עשיה גשמיות כדכתיב (יחזקאל מו, א) ימי המעשה יהיה סגור. אבל בשבת קודש אין מגע צרעת ולכן שבת סהרותא איקרי[6] ויכולין להעיד על הבורא יתברך ונפתח ההסגר כנ"ל:

[תרל"ה] המשך

שם[7] כי גדול לשון הרע מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים שנקראו גדול ולשון הרע נקראת מדברת גדולות (תהלים יב, ד) לשון בפול ע"ש. פירוש הדברים כי כל אלו הם כוחות באדם למשל גילוי עריות ושפיכות דמים שהם בכח האדם למשול על חבירו להורגו וכן להטיבו ולהשפיע לכל מי שרוצה. אבל הגדולה לה' יתברך בלבד היא. והוא בחינת אברהם ויצחק שמסרו כל החסד והדין לה' יתברך אשר לו הגדולה והגבורה. וכן עבודה זרה בכח העובד לעשותו אלהים אחרים לכן נקרא גדול שבכח האדם לתת כח אלהות למי שעובד לו. והוא בשקר והוא נגד מדתו של יעקב שהוא אמת[8]. ולכן ייחד עליו הקב"ה אלקותו שהוא אלהים אמת. ולשון הרע כולל הכל והוא נגד דוד המלך ע"ה שהוא מלכותו יתברך והנהגתו את העולם. וזהו שכתוב מדברת גדולות לשון דיבור והנהגה שכל האברים נמשכין אחר הפה והלשון כנ"ל:

[7] "'זאת תהיה תורת המצורע', זה שאמר שכתוב 'מות וחיים ביד לשון וגו'' הכל תלוי בלשון... ראה מה קשה לשון הרע שהוא קשה משפיכות דמים ומגילוי עריות ומעבודה זרה משפיכות דמים דכתיב 'גדול עוני מנשוא' מגילוי עריות דכתיב 'איך אעשה הרעה הגדולה הזאת', מעבודה זרה דכתיב 'אנא חטא העם הזה חטאה גדולה', ובמספר לשון הרע אין כתוב בו לא גדול ולא גדולה אלא גדולות שנאמר 'יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברות גדלות', לכך נאמר 'מות וחיים ביד לשון'" (תנחומא מצורע, ב).

[תרס"ג]

בפסוק (ויקרא יד, לד) כי תבאו אל ארץ כנען כו' ונתתי נגע צרעת כו'. בשורה היא זו ע"ש במדרש[1] ובזוהר הקדוש[2]. דהנה איתא[3] אשר אני מביא אתכם שמה (שם יח, ג) שזה המקום היה מקולקל ביותר. ועל זה משבחין ונתן ארצם לנחלה כי לעולם חסדו (תהלים קלו, כא) שהוציא הקב"ה המקום מתחת ידי כנען ונעשה נחלת ה' ומקום קדוש. ולכן לפי שהיה מקום טמא ביותר בכל עת שנתעלו אחר כך בני ישראל היושבים שמה ולא היה המקום ראוי לקבל זו הקדושה נצמח בו נגע לטהר את המקום. ולעקור אבנים הטמאים משם. וכן הוא גם בנפשות בני ישראל כמו שמצינו[4] בדורות הראשונים שהיו נשמות גבוהות וגופים שלהם היו צריכין תיקון ביותר כענין שכתוב (שם קלט, ה) אחור וקדם צרתני והקב"ה מכניס נשמה גבוה בגוף עכור כדי לתקן זה הגוף. כי בני ישראל הם עדים על הקב"ה כמו שכתוב (ישעיה מג, י) אתם עדי. וכמו שמעידין בעולם הזה על הקב"ה מאחר שהנשמה באה מלמעלה מעידית על קדושת הקב"ה למעלה בעולמות עליונים. כמו כן כשחוזרת מתוקנת למעלה מעידית על הקב"ה ששליט בכל עולמות השפלים מה שמלאכי מרומים אינם יכולים להבין איך הקב"ה נמצא בעולמות שפלים כאלה והנשמה מעידית על זה וכפי עבודתה בעולם הזה כך היא עד כמו שכתבתי במקום אחר[5] שאין העדות דוקא בפה רק האדם עד הוא על הבורא שהוא אחד בשמים ממעל ובארץ מתחת כמו שכתוב (דברים ד, לה) אתה הראת לדעת כו':